

F. t. Retsplejelov for Grønland

principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Dette er i overensstemmelse med den almindelige ordning for indbringelse af kriminalsager for Højesteret som 3. instans.

Til § 322

Bestemmelsen, som er ny, regulerer spørgsmålet om, hvilken type forsvarer der skal beskikkes ved kredsretterne, hvor anklagemyndigheden giver møde ved en lokal politimand, der ikke er jurist.

Hovedreglen herfor fremgår af *stk. 1*, hvorefter der ved kredsretterne beskikkes en autoriseret forsvarer. I reglen vil den beskikkede forsvarer ved kredsretten således være en lægperson, der har gennemgået den særlige forsvareruddannelse. Jurister, der ikke er advokater, men har autorisation som forsvarer, kan dog beskikkes på lige fod med de autoriserede forsvarere i øvrigt. Det forudsættelsesvis herved, at beskikkelsesordningen ved de enkelte retskredse administreres på en sådan måde, at der sikres en hensigtsmæssig fordeling af sagerne imellem de stedlige forsvarere. Dette skal dog ikke være til hinder for, at kredsdommeren under hensyntagen til bl.a. den sigtedes ønsker og de enkelte forsvareres særlige kvalifikationer kan beskikke en anden autoriseret forsvarer end den, som står for tur efter den sædvanlige fordeling.

Stk. 2 indeholder en betydningsfuld undtagelse til hovedreglen i *stk. 1*, idet den fastslår, at retten i sager af ganske særlig alvorlig karakter beskikker en advokat som forsvarer, hvis hensynet til forsvaret gør det påkrævet. Kredsretten skal herved foretage to vurderinger:

For det *første* skal det afgøres, hvorvidt den konkrete sag må anses som ganske særlig alvorlig. Det vil typisk være tilfældet ved sigtelser for bl.a. manddrab eller særlig grove tilfælde af vold eller voldtægt. Bestemmelsen er dog ikke afgrænset til bestemte typer af forbrydelser. I praksis forventes det ud over de nævnte typiske sager især at være forbrydelser af personfarlig karakter som bl.a. frihedsberøvelse, ulovlig tvang, røveri og brandstiftelse, der vil kunne opfylde kriteriet. Som et andet eksempel kan nævnes meget omfattende overtrædelser af lovgivningen om euforiserende stoffer.

For det *andet* skal det afgøres, om hensynet til forsvaret gør det påkrævet, at der beskikkes en advokat som forsvarer. Kredsretten skal således foretage en konkret vurdering af, hvorvidt sagen på baggrund af dens alvor rummer sådanne problemstillinger, at sigtede bør have en advokat som forsvarer. Har sigtede afgivet en tilståelse, som forekommer bestyrket ved de i øvrigt foreliggende oplysninger, vil det således

ofte ikke være påkrævet at beskikke en advokat som forsvarer, selv om der er tale om en ganske særligt alvorlig sag om f.eks. manddrab. På den anden side kan også tilståelsessager være så komplekse, at forsvareren bør være advokat. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tvivl om rækkevidden af sigtedes erkendelse, hvis der er spørgsmål om tilbagetræden for forsøg, hvis der er tvivl om sigtedes andel i gerningen i forhold til medgerningsmænd, eller hvis der er tvivl om dødsårsagen og lignende.

Kredsretten skal i sin vurdering tage hensyn til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions krav til et effektivt forsvar og til princippet om »equality of arms« (dvs. princippet om ligestilling mellem forsvarer og anklager). Heraf følger, at vedkommende forsvarer skal kunne »matche« den, der møder som anklager i sagen. Kredsretten bør endvidere tage hensyn til den sigtedes egne ønsker i det omfang, de ikke kolliderer med hensynet til det fornødne forsvar, jf. herved § 324. Ønsker sigtede at få beskikket en bestemt forsvarer, der ikke er advokat, bør kredsretten således kun imødekomme dette, hvis vedkommende forsvarer konkret bedømmes at have den juridiske indsigt, som sagen kræver og i stand til at fremdrage de faktiske omstændigheder i sagen, der er relevante for navnlig bevisbedømmelsen i sagen. Det må forventes, at autoriserede forsvarere med juridisk kandidatexamen oftere end andre autoriserede forsvarere vil kunne anses for tilstrækkeligt kvalificerede. Har kredsretten vurderet, at den pågældende sag er af ganske særlig alvorlig karakter, og ønsker den sigtede en advokat beskikket som forsvarer, bør kredsretten følge den sigtedes ønsker, medmindre det er klart, at hensynet til forsvaret ikke gør det påkrævet at beskikke en advokat.

Antallet af sager ved kredsretterne, hvor der efter forslaget er grundlag for beskikkelse af en advokat som forsvarer, forventes at blive meget begrænset.

I henhold til *stk. 3* foreslås det, at kredsrettens afgørelser efter *stk. 2* skal kunne indbringes for højere ret af sigtede, dennes forsvarer, en efter § 327 beskikket udenretlig rådgiver og af politiet. For at sikre en passende og ensartet praksis på området foreslås, at rettens afgørelse kan appelleres både i de tilfælde, hvor retten beskikker en advokat, og i tilfælde, hvor retten afslår at beskikke en advokat.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at sigtede selv kan vælge (og selv betale for) en forsvarer, der er advokat, også i de sager, hvor kredsretten ikke ville have fundet grundlag for at beskikke en sådan. Derimod følger det af § 326, *stk. 1*, 1. pkt., at retten kan afvise en forsvarer, som sigtede selv har valgt, hvis den pågældende ikke er i besiddelse af de